Lieta Nr. C23083515

S P R I E D U M S
Latvijas Republikas vārdā
Madona 2016.gada 10.martā

Madonas rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētājs A.Stienis
ar sekretāri M.Goldbergu,
piedaloties prasītājai /pers. B/,
atbildētāja /pers. C/ pilnvarotajai pārstāvei /pers. D/
2016.gada 25.februārī līdz 10.martam izskatīja atklātā tiesas sēdē Avotu 8, Madonā, civillietu /pers. B/ maza apmēra prasībā pret /pers. C/ par naudas piedziņu, un

konstatēja:

Madonas rajona tiesā 10.11.2015. saņemts prasītājas /pers. B/ maza apmēra prasības pieteikums par zaudējumu EUR 990,00 piedziņu no /pers. C/. 08.02.2016. saņemti prasības pieteikuma papildinājumi par morālā kaitējuma piedziņu, kas ar 08.02.2016. tiesneša lēmumu atstāti bez virzības trūkumu novēršanai.

Tiesas sēdē prasītāja, novēršot trūkumus, iesniedza jaunus prasības pieteikuma papildinājumus, lūdzot piedzīt papildus EUR 350,00, kuru vērtē kā zaudējumus saistībā ar morālo kompensāciju.

Tiesas sēdē prasītāja prasību uzturēja un paskaidroja, ka 2014.gada oktobrī ar /pers. C/ vienojusies par āra pagraba virsmas siltināšanas darbu veikšanu, kam atbildētājs piekritis.

Iepriekš /pers. C/ viņai palīdzējis dažādos darbos, zinājusi viņu kā cilvēku, kas veic dažādus pasūtījumus, tādēļ viņam uzticējusies.

Prasītāja par darbu atbildētājam samaksājusi pēc darbu pabeigšanas EUR 300,00 apmērā.

Veiktais darbs izrādījies nekvalitatīvs, jo pavasarī visi atkušņu un lietus ūdeņi ieplūduši pagrabā, un tas kļuvis nelietojams. Atbildētājs labprātīgi atteicies novērst pieļautos trūkumus, tādēļ bijusi spiesta ar eksperta palīdzību konstatēt trūkumus un griezties ar prasību tiesā.

Prasītāja lūdza piedzīt izdevumus par materiāliem EUR 440,17 apmērā, darba samaksu atbildētājam EUR 300,00, zemes krāvuma uzlikšanas izmaksas EUR 250,00, kā arī apmēram EUR 350,00 kā zaudējumus vai morālo kompensāciju un tiesas izdevumus.

Atbildētāja pilnvarotā pārstāve /pers. D/ prasību neatzina, jo ar prasītāju neesot bijusi vienošanās par pagraba virsbūves izveidošanu, atbildētājs veicis tikai siltināšanas darbus bez projekta, par prasītājas materiāliem. Faktiski darbojies kā strādnieks, ne uzņēmējs. /pers. C/ par darbu samaksu neesot saņēmis, un, lai varētu no viņa prasīt zaudējumu atlīdzību, pietrūkstot tiesību teorijā nostiprinātā "prettiesiskas rīcības" elementa.

Novērtējusi pušu paskaidrojumus tiesas sēdē kopumā ar pierādījumiem lietā, tiesa uzskata, ka prasītājas iesniegtā prasība ir apmierināma daļēji.

No prasītājas paskaidrojuma tiesas sēdē un liecinieka /pers. E/ liecības, tiesa secina, ka starp pusēm izveidojušās Uzņēmuma līguma tiesiskās attiecības.

Civillikuma 2212.pants nosaka, ka ar uzņēmuma līgumu viena puse uzņemas izpildīt otrai par zināmu atlīdzību ar saviem darba rīkiem un ierīcēm kādu pasūtījumu, izgatavot kādu lietu vai izvest galā kādu pasākumu.

Lai arī starp pusēm nav noslēgts rakstisks līgums, tiesa uzskata, ka atbildētājs kā uzņēmējs apņēmies veikt prasītājai piederošā pagraba /Nosaukums/, Ļaudonas pagastā, Madonas novadā siltināšanas darbus. Neatkarīgi no līguma noslēgšanas formas, tiesa secina, ka atbildētājs ir zinājis saņemto uzdevumu un darba metodes, jo tā tiesas sēdē liecināja liecinieks /pers. E/, kas veicis jau zemes rakšanas darbus, uzberot zemi nosiltinātajam pagrabam.

Darbu uzraudzību veicis /pers. C/, kurš norādījis, kur zemi bērt. Pati saimniece šajā laikā gatavojusi pusdienas, un pie darbiem nav piedalījusies. /pers. C/ šajā laikā bijis uztverams kā vadītājs- izpildītājs.

Tiesai nav pamata neticēt liecinieka liecībai, līdz ar to uzskatāms, ka 21.09.2015. atbildētājam nosūtītajā vēstulē, l.lp.13, prasītāja objektīvi atspoguļojusi pušu savstarpējās attiecības un apstākļus līguma izpildes laikā.

Civillikuma 1.pants nosaka, ka tiesības izlietojamas un pienākumi pildāmi pēc labas ticības.

Novērtējot lietas apstākļus, tiesa secina, ka atbildētājs dotā izdevuma izpildi, kā arī vēlākā attieksmē pret savu darbu nav darbojies labā ticībā, pieļaujot kļūdas pasūtījuma izpildē, kā arī atsakoties no trūkumu labprātīgas izlabošanas.

Civillikuma 2217.panta otrā daļa nosaka, ja pasūtījums paliek vai nu pavisam neizpildīts vai vismaz nepabeigts, vai ir izpildīts slikti vai citādi nekā pasūtītājs norādījis, vai nav ticis laikā gatavs, kā arī ja apstrādāšanai doto lietu pēc darba pabeigšanas neatdod, tad uzņēmējam jāatlīdzina pasūtītājam nodarītie zaudējumi.

Savukārt Civillikuma 2218.pants nosaka, ka uzņēmējam jāatlīdzina zaudējumi neatkarīgi no tam, vai tie cēlušies aiz viņa vainas, pasūtījumu izpildot, vai agrāk, vai arī vēlāk.

Veikto darbu nekvalitatīva izpilde pierādīta ar Tehniskās apsekošanas atzinumu, ko 20.10.2015. veicis būvinženieris /pers. G/, sertifikāta Nr.-20-2455 un konstatējis, ka pie pagraba virsmas atsegšanas, parādās siltumizolācijas ierīkošanas darbi, kas veikti stipri neprofesionālā veidā. Uz esošās pagraba pārseguma virsmas nav veikti hidroizolācijas darbi (sk. atzinuma foto Nr.4), bet likts siltumizolācijas materiāls un nosegts ar bituminizētu papi vai ruberoīdu, nekvalitatīvi, vietām nosegts ar vecām plakanā šifera plāksnēm, vietā, lietota bituma mastika (sk. atzinuma foto Nr.3.5.6.). Uz pagraba pārseguma ir ierīkota, ap 60-70 cm bieza dažāda zemes materiāla pārsegums, kas pārslogo esošo pārsegumu, ap pagrabu ir ierīkots ieplaka-grāvītis (sk. atzinuma foto Nr.1), kas pastiprina ārējā ūdens piekļuvi pagraba sienām. Darbs ir veikts bez darba ņēmēja atbildības sajūtas.

Eksperts savā atzinumā ir ieteicis zemes slāni noņemt, lai atvieglotu pagraba pārsegumu un izvēlēties citu pārseguma veidu, kas atrisinātu visu,

augstāk minētos, izvēlētos-veiktos darbus gan lētāk, gan efektīvākus, gan reizē derīgus.

Izvērtējot prasītājas prasījumu par zaudējumu piedziņu, tiesa vadās pēc Civillikuma 1770., 1775., 1779. un 1587.pantiem, kā arī judikatūru par zaudējumu piedziņu.

Civillikuma 1771.pants nosaka, ka zaudējums var būt vai nu tāds, kas jau cēlies, vai tāds, kas vēl stāv priekšā; pirmajā gadījumā tas dod tiesību uz atlīdzību, bet otrajā uz nodrošinājumu.

Savukārt Civillikuma 1772.pants nosaka, ka jau cēlies zaudējums var būt vai nu cietušā tagadējās mantas samazinājums, vai arī viņa sagaidāmās peļņas atrāvums.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas civillietu departaments 08.12.2014. civillietas Nr. SKC-0013-14 motīvu daļā norādījis, ka iepriekšminētie Civillikuma 1771., 1772.pantu mērķis ir noteikt jau cēlušos zaudējumu veidus. Atbilstoši normas saturam cēlušies zaudējumi var būt divu veidu-tagadējās mantas samazinājuma un sagaidāmās peļņas atrāvuma veidā. Tagadējās mantas samazinājums rodas gadījumā, kad ķermeniskai lietai tiek nodarīti bojājumi. Ķermeniskās lietas īpašnieks tā rezultātā cieš zaudējumus, jo bojājuma dēļ attiecīgā lieta ir zaudējusi savas sākotnējās īpašības. Nepieciešamo līdzekļu apmērs, lai bojātā lieta atgūtu savu iepriekšējo stāvokli, ir kritērijs, pēc kura iespējams noteikt, kādā apmērā ir noticis esošās mantas samazinājums, proti, kādā apmērā mantas īpašniekam nodarīti zaudējumi tagadējās mantas samazinājuma veidā (Sk. Senāta 29.10.2008. spriedumu lietā Nr.SKC-332/2008, 21.04.2010. spriedums lietā Nr. SKC-117/10).

Šāds Senāta viedoklis par Civillikuma 1772.panta izpratni ir saskanīgs arī ar starpkaru perioda Latvijas Senāta izteiktajām atziņām par minētās tiesību normas izpratni. 28.11.1930. spriedumā Senāts norādījis, ka slēdzienu [vai ir nodarīti zaudējumi] nevar grozīt apstāklis, ka prasītājs prasa no atbildētāja tādu summu, kādu izmaksās nopostītās krasta daļas atjaunošana, jo caur to prasība nepārvēršas par prasību par nākotnē sagaidāmo zaudējumu atlīdzību. Šī nākotnē no prasītāja izmaksājamā naudas summa nosaka tikai tā zaudējuma apmēru, kas jau ir noticis, jo konkrētajā gadījumā caur krasta un ceļa sabojāšanu neapšaubāmi jau samazināta cietušā skaidrā manta, kādēļ prasītāja zaudējums kvalificējams kā zaudējums damnnim emergens (Sk. Latvijas Senāta spriedumi (1918.-1940.), 12.sējums, Senāta Civilās kasācijas departamenta spriedumi, Rīga: Latvijas Republikas Augstākā tiesa, Senatora Augusta Lēbera fonds, 1998, 99.-100.lpp.).

Zaudējumu atlīdzināšanas pienākuma konstatēšana vienmēr būs saistīta ar kādas personas tiesību aizskārumu, proti, ar neatļautu darbību. Neatļauta darbība civiltiesībās var izpausties gan līguma vai cita darījuma pienākumu nepildīšanā, gan ārpuslīgumiskā citas personas aizskārumā (deliktā) (Sk. K.Torgāns. Saistību tiesības. I daļa. Mācību grāmata.- Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2006,172. lpp.).

Minētajos gadījumos tiek runāts par iepriekšējā stāvokļa atjaunošanu sakarā ar bojājumu lietai, kas radies delikta rezultātā, kad nodarīts bojājums lietai, ko nepieciešams atjaunot, kas uzskatāms par tagadējās mantas samazinājumu (lieta ir bojāta). Tādā gadījumā kā pierādījums zaudējumu apmēram būs aprēķins, no kura redzams, kādi līdzekļi nepieciešami iepriekšējā lietas stāvokļa atjaunošanai.

Tiesa pievienojas minētajiem tiesas secinājumiem un secina, ka konkrētās lietas ietvaros atbildētāja prettiesiska rīcība ir saskatāma viņa noslēgtā līguma nekvalitatīvā izpildījumā, kas ir cēloniskā sakarībā ar prasītājai radītajiem zaudējumiem.

Ņemot vērā, ka darbs kā nekvalitatīvi veikts ir pilnībā jāveic par jaunu, tiesa secina, ka prasītājai pilnībā atlīdzināmi izdevumi par materiāliem EUR 440,17 apmērā, darba samaksa /pers. O/ 70,00, atbilstoši viņa liecībai tiesas sēdē.

Pārējās prasītājas norādītās izmaksas, t.sk., darba alga EUR 300,00 apmērā atbildētājam un izdevumi par traktora izmantošanu EUR 180,00 apmērā, tiesas sēdē netika pierādītas, tādēļ noraidāmas.

Noraidāma ir arī prasītājas prasības papildinājumā norādītā prasība par lauksaimniecības produktu iegādāšanos, ko prasītāja saista ar morālo kompensāciju EUR 350,00 apmērā.

Prasītāja savu zaudējumu pierādīšanai pievienojusi Biedrības "Vaga" analīzi par mājsaimniecību vidējiem izdevumiem lauku produktu patēriņiem gadā, taču to tiesa vērtē kā teorētisku aprēķinu, ko nevar pieskaitīt pie reāliem vai priekšā stāvošiem zaudējumiem, kas būtu piedzenami no atbildētāja.

Norādīto zaudējumu saistība ar prasītājas morālo kaitējumu tiesas sēdē netika pierādīta, tādēļ prasība šajā daļā ir noraidāma.

Bez tam tiesas uzskatā morālā kompensācija prasītājai nepienākas, jo viņa pati uzmanīgāk un precīzāk, veicot darba pasūtījumu un darbu kontroli, būtu sekmējusi kvalitatīvu pagraba remonta norisi.

No atbildētāja piedzenami zaudējumi EUR 440,17 apmērā, darba samaksa EUR 70,00, kā arī tiesas izdevumi: samaksa par ekspertīzes veikšanu EUR 130,00, samaksa par liecinieka uzaicināšanu EUR 4,27, valsts nodeva atbilstoši prasības apmierinātajai summai, un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi EUR 4,70, ar lietas vešanu saistītie izdevumi EUR 1,84 par lietas materiālu kopēšanu, pārējā daļā prasība noraidāma.

Kopējā zaudējumu summa ir EUR 510,17 (EUR 440,17 + EUR 70,00), no kuras saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta a) apakšpunktu tiek aprēķināta valsts nodeva, un, kas ir EUR 76,52.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] panta noteikumiem, atbildētājam nosakāms termiņš labprātīgai sprieduma izpildei – 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41. panta pirmo daļu, 250.[26], 250.[27], 204.[1] pantiem, tiesa

n o s p r i e d a :

apmierināt daļēji prasītājas /pers. B/ maza apmēra prasību un piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. B/, personas kods /personas kods/, zaudējumus EUR 510,17(EUR 440,17 + EUR 70,00), izdevumus par ekspertīzes veikšanu EUR 130,00, izdevumus par liecinieka uzaicināšanu EUR 4,27, ar lietas vešanu saistītos izdevumus EUR 1,84, valsts nodevu EUR 76,52, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 4,70, kopsummā piedzīt EUR 727,50 (septiņi simti divdesmit septiņus *euro* 50 centus), iemaksu veicot /pers. B/ kontā: /numurs/.

Noraidīt prasītājas prasību daļās par morālā kaitējuma EUR 350,00 un zaudējumu EUR 480,00 (EUR 300,00 + EUR 180,00), piedziņu no /pers. C/.

Noteikt atbildētājam desmit dienu termiņu sprieduma labprātīgai izpildei no dienas, kad spriedums stājies likumīgā spēkā.

Par spriedumu 20 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas Madonas rajona tiesā var iesniegt apelācijas sūdzību.

Tiesnesis A.Stienis